



Retningslinjer for Frifond organisasjon 2012

Vedtatt av LNUs styre 9.12.2011

Frifond organisasjon har søknadsfrist 15. april 2012. Det vil være mulig å levere søknad fra 15. februar 2012 og organisasjonene vil fortløpende få tilbakemelding på om de er støtteberettiget. Tilskuddets størrelse vil bli beregnet i mai måned og utbetalt fra og med juni 2012. Søknader leveres gjennom LNUs elektroniske saksbehandlingssystem.

§1. Bakgrunn

Frifond er en støtteordning opprettet av Stortinget for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for demokratisk og medlemsbasert aktivitet på det lokale plan i frivillige organisasjoner som arbeider for og med barn og unge. Frifond blir forvaltet av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Norsk musikkråd og Norsk teaterråd i fellesskap. Disse tre administrerer hver for seg ulike deler av Frifond. Disse retningslinjene gjelder Frifond organisasjon forvaltet av LNU.

§2. Formål og målgruppe for Frifond

Intensjonen er at Frifond skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner og grupper med ulike formål og aktivitetsgrunnlag. Midlene skal gå til organisert og frivillig barne- og ungdomsaktivitet lokalt i Norge, også aktiviteter i regi av organisasjoner som ikke er medlem i LNU.

§3. Kunngjøring

LNU kunngjør Frifond-ordningen i løpet av første kvartal av et tilskuddsår. Mottakerorganisasjonene er selv ansvarlige for å kunngjøre Frifond-midlene overfor sine lag og medlemsgrupper.

§4. Inngangskrav til ordningen:

Organisasjonens sentralledd skal søke på vegne av sine lokallag, og organisasjonen både sentralt og lokalt må kunne tilfredsstille kriteriene for inngang i ordningen.

4.1. Tilskudd kan gis til organisasjoner som ved sine vedtekter og praksis kan vise til:

- å ha kulturaktivitet som en del av sin virksomhet.
- å arbeide for og med barn og unge under 26 år i lokalmiljøet.
- at de driver et medlemsbasert virke på lokalt nivå. Det må føres en liste over alle som regnes som individuelle medlemmer av organisasjonen. Listen må minimum inneholde navn, fødselsår og kontaktinformasjon. Organisasjoner som er oppbygd som sammenslutning med andre organisasjoner som medlemmer må få godkjent sitt medlemsbaserte virke på lokalt nivå særskilt av LNUs styre.
- at alle medlemmene, uavhengig av organisasjonens struktur, har reell mulighet til å påvirke organisasjonens beslutninger. Organisasjonens demokrati skal vurderes ut fra et ideal om at medlemmene har beslutningsjevnlikhet, effektiv deltagelse, opplyst forståelse og kontroll over dagsorden og økonomi.
- at alle medlemmer over 15 år har fullverdige demokratiske rettigheter i organisasjonen.
- å ikke være i strid med norsk lovgivning knyttet til organisasjonsfrihet, ytringsfrihet, ikke-diskriminering og religionsfrihet.
- å ha et sentralledd med minst fem tilknyttede tellende lokale lag med jevnlig lokal aktivitet, fordelt på minst to fylker, med til sammen minst 200 tellende medlemmer under 26 år i grunnlagsåret. For organisasjoner med begrenset rekrutteringspotensial vil kravet være 100 medlemmer og tre lokallag i to fylker. Med grunnlagsår menes kalenderåret to år før tilskuddsåret. Det vil si at for organisasjoner som søker om støtte i 2012 er grunnlagsåret 2010.

4.2. Tilskudd kan ikke gis til organisasjoner som ved sine vedtekter og praksis:

- er organisert av det offentlige.
- er fortjenestebasert.
- er basert på samvirkeprinsipper.
- er tilknyttet Norges Idrettsforbund eller med sitt formål knyttet til idrett.



- har en barne- og/eller ungdomsorganisasjon som allerede får Frifondstøtte fra LNU, Norsk Musikkråd eller Norsk Teaterråd.

§5. Kriterier for tilskudd til en organisasjon

- 5.1. Alle mottakerorganisasjoner forplikter seg i sin forvaltning og rapportering på Frifond til å være lojale mot formål og intensjon for Frifondordningen.
- 5.2. Med tellende medlem menes en person som pr. 31. desember i grunnlagsåret er under fylte 26 år, og som individuelt og frivillig har meldt seg inn i organisasjonen. Hvert tellende medlem skal hvert grunnlagsår ha innbetalt minst kr 50,- i kontingent som skal tilfalle søkerorganisasjonen. Det vil si at hvis det er flere medlemmer under 26 år knyttet til et medlemskap, må kontingentinnbetalingen samlet tilsvare minst kr 50,- per person per kalenderår.

For organisasjoner som er organisert som en sammenslutning hvor ikke de lokale lagene bygger på individuelle medlemskap vil LNU gjøre en særskilt vurdering av om de tilfredsstillt kravene til medlemsbasert virke. I denne vurderingen vil LNU også bestemme hvordan man skal måle antallet tilsluttede personer til denne organisasjonen. Som en generell regel vil elev-, og studentmedlemskap telle som 1 % av et vanlig tellende medlem.

Organisasjoner som baserer seg på individuelle medlemmer kan ikke samtidig søke om å få telle andre former for medlemskap.

- 5.3. Med tellende lokallag menes lag som pr. 31. desember i grunnlagsåret er en selvstendig enhet i organisasjonen, har gjeldende vedtekter, minst fem tellende medlemmer og et eget styre valgt av og blant medlemmene. Valg av styre kan ikke avholdes sjeldnere enn hvert annet år. Tellende lokallag må ha kontroll over egen økonomi for å regnes som selvstendig. Organisasjonene må kunne dokumentere overfor revisor at de tellende lokallagene oppfyller disse kravene.

Organisasjoner som har lokallag der bare tre medlemmer eller færre er gamle nok til å ha fullverdige demokratiske rettigheter i organisasjonen, har dispensasjon fra kravet om eget styre valgt av og blant medlemmene.

- 5.4. Fylkeslag som fungerer som lokallag regnes som tellende lokallag. Arbeidsgrupper, underavdelinger og andre organer som er tilknyttet et lokallag, regnes ikke som egne, tellende lokallag.
- 5.5. Ingen lokallag kan inngå i tilskuddsgrunnlaget til mer enn én nasjonal organisasjon. En person kan gjennom et og samme medlemskap ikke inngå i tilskuddsgrunnlaget til mer enn én nasjonal organisasjon.
- 5.6. Lokallag som er tilknyttet Norges Idrettsforbund i tillegg til å være tilknyttet et sentrallidd som søker støtte fra Frifond organisasjon kan ikke regnes som tellende lokallag.

§6. Krav til søknaden

Når en organisasjon søker om tilskudd skal søknaden inneholde følgende opplysninger:

- Antall tellende medlemmer i grunnlagsåret.
- Antall tellende lokallag i grunnlagsåret.
- Særattestasjon fra revisor som dokumenterer grunnlagstallene.
- Kopi av den enkelte organisasjons retningslinjer for egen Frifondforvaltning hvor det fremgår når og av hvilket organ disse er vedtatt.



LNU skal ikke motta annen dokumentasjon sammen med søknaden, men skal ved kontroll kunne få se dokumentasjonen som er nevnt i §13.4. Disse skal oppbevares av mottakerorganisasjonene i minst fem år etter rapporteringsfristen på den aktuelle søknaden.

Organisasjoner som søker om Nasjonal grunnstøtte fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet kan bruke samme særattestasjon i søknaden til LNU. Andre organisasjoner må levere særattestasjon fra revisor basert på instruks utarbeidet av LNU.

Søknadsfrist vil for hvert år bli fastsatt av LNU og utlyst ved kunngjøringen av midlene. Denne er normalt 15. april.

§7. Behandling av søknaden

7.1 LNU behandler søknadene i to omganger. Først behandles søknaden med all dokumentasjon organisasjonen vil få en tilbakemelding på om den er støtteberettiget og om grunnlagstallene godkjennes.

Etter LNUs behandling av alle søknadene vil den totale Frifondpotten fordeles på alle godkjente søkerorganisasjoner. Organisasjonen vil deretter få et tilsagn med summen den har blitt tildelt.

7.2 Hver organisasjon som har blitt godkjent som støtteberettiget vil motta en sum sammensatt slik:

- et grunntilskudd på maksimalt 75 000 kroner. Oppad begrenset til størrelsen på det variable tilskuddet.
- et variabelt tilskudd der 40% utregnes på grunnlag av antall tellende lokallag i grunnlagsåret og 60% utregnes på grunnlag av antall tellende medlemmer i grunnlagsåret.

Ingen søkerorganisasjon kan få mer enn 7,5 % av den totale potten i Frifond organisasjon, forvaltet av LNU.

§8. Utbetaling av innvilget støtte

8.1. Så snart LNU har mottatt endelig tilsagn om støtte fra Kulturdepartementet mottar hver organisasjon et tilsagnsbrev og et akseptskjema som skal returneres til LNU med elektronisk signatur fra både daglig leder og styreleder (eller tilsvarende funksjon(er) som har anledning til å undertegne på vegne av organisasjonen). Ved å undertegne akseptskjemaet påtar organisasjonen seg ansvaret for å forvalte utbetalt støtte i tråd med intensjonen for Frifondordningen, krav i tilsagnsbrevet og disse retningslinjene.

8.2. LNU setter hvert tilskuddsår en tidsfrist for innlevering av akseptskjema, og krav om eventuell dokumentasjon, som må foreligge før tilskuddet kan utbetales. Tidsfristen vil fremgå av tilsagnsbrevet, og er normalt 15. november. Dersom akseptskjema ikke er returnert innen fristen kan tilsagnet bortfalle.

8.3. LNU utbetaler 100 % av tilsagnsbeløpet til mottakerorganisasjonen når signert akseptskjema, og eventuell annen dokumentasjon, er mottatt av LNU. Mottakerorganisasjonens tidsfrist for å utbetale midlene til sine lokallag vil framgå av tilsagnsbrevet, og er normalt 1. desember.

§9. Klageadgang

9.1. Søker har rett til å klage på vedtak om tilsagn av midler og godkjente grunnlagstall dersom søker mener det har skjedd feil i saksbehandlingen. Skriftlig klage skal sendes til LNU innen tre uker etter at svar på søknad er sendt fra LNU. Klagen vil bli behandlet etter krav fra LNUs forvaltningsmanual.

9.2. Lokallag som mottar Frifond-midler gjennom sin tilknytning til en nasjonal organisasjon skal kunne stille spørsmål og klage til sentralledet det gjelder dersom lokallaget mener det har skjedd feil i den enkelte organisasjons saksbehandling.



§10. Mottakerorganisasjonenes forvaltning og bruk av midlene

10.1. Når et sentralledd har mottatt tilskudd fra Frifond organisasjon, skal mottakerorganisasjonen utbetale midlene til sine lokallag uten unødig opphold, og senest innen 1. desember i tilskuddsåret. Den enkelte organisasjon må planlegge sine rutiner ut i fra at LNU normalt utbetaler Frifondmidler fra og med juni.

10.2 Frifond skal gå til aktivitet i regi av lokal lag. Tilskuddene må tildeles og utbetales til lokale lag i organisasjonen. Hvert enkelt lokallag skal selv bestemme over bruk av Frifondstøtten. Støtten skal i tråd med formålet til Frifond brukes til lokal aktivitet eller til å styrke lokal aktivitet. Støtten kan ikke tildeles mellomliggende lag (fylkeslag/region/krets og lignende).

10.3 Dersom mottakerorganisasjonen har ubenyttede Frifond-midler på konto per 31. desember i tilskuddsåret skal disse pengene betales tilbake til LNU.

10.4 Lokallagene må ha brukt Frifondstøtten innen 31. mai i kalenderåret etter tilskuddsåret. Dersom særskilte årsaker ligger til grunn for at midlene ikke er brukt innen denne dato kan mottakerorganisasjonene søke LNU om å få overført midlene til neste tilskuddsår. Ubrukte midler skal kreves tilbake fra lokallagene til sentralleddet. Midler som kreves tilbake fra lokale lag skal fordeles som Frifond-tilskudd i nye tildelingsrunder. Informasjon om disse midlene skal inkluderes i rapporten til LNU.

10.5 Tilskuddene skal tildeles som ett eller flere av følgende:

- **Prosjektmidler** (Gjennom en søknad fra et lokalt lag tildeles midlene.)
- **Driftsstøtte** (Sentralleddet fordeler midlene mellom lokallagene. Fordelingsnøkkelen mellom de lokale lagene må være vedtatt, og gjort kjent, som en del av organisasjonens retningslinjer.)
- **Oppstartsmidler** (Sentralleddet fordeler en fast sum midler til nyoppstartede lag.)

Mottakerorganisasjonene skal varsle LNU dersom midlene ikke har blitt fordelt mellom lokallag slik retningslinjene krever.

10.6 Dersom den enkelte mottakerorganisasjonen tildeler prosjektmidler skal det være egne prosedyrer for behandling av klager fra lokallag.

10.7 Jamfør formålet skal Frifondmidlene gå til frivillige organisasjoners barne- og ungdomsaktivitet på lokalt nivå. LNU forstår dette som at støtten ikke skal:

- disponeres av sentralleddet og/eller mellomliggende lag.
- brukes til å lønne ansatte.
- brukes til innsamlingsaktivitet.
- brukes til å bygge egenkapital.
- brukes utenfor Norge.

Frifondmidler kan ikke gjennom prosjektstøtteordninger målrettes til kjøp av varer eller tjenester fra eget sentralledd. LNU anbefaler organisasjonene å være varsom med ordninger som kan oppfattes som tilbakeføring av Frifond for å finansiere aktivitet i sentralleddet.

10.8 Organisasjonene kan beholde opptil 5% av Frifondtilskuddet til administrasjon av midlene. Prosentandelen er fastsatt av Stortinget ved opprettelsen av Frifondordningen.

10.9 Sentralleddet må ha rutiner og kontrollhandlinger som sikrer at hvert lokale lags bruk av midler går til lokal aktivitet eller til å styrke lokal aktivitet, og at lokallagene bruker midlene i henhold til LNU's retningslinjer.



- 10.10 Alle mottakerorganisasjoner skal ha vedtatt egne retningslinjer for bruk og fordeling av Frifondmidlene mellom lokallag. Retningslinjene må være vedtatt av et demokratisk organ og gjøres tilgjengelig for hele organisasjonen.

Retningslinjene må inneholde følgende informasjon:

- Når og av hvem retningslinjene er vedtatt.
- Hvor stor andel av tilskuddet sentralledet beholder til administrasjon.
- Krav og frister som LNU stiller til mottakerorganisasjonene under § 10, **Mottakerorganisasjonenes forvaltning og bruk av midlene.**
- Beskrivelse av hvordan mottakerorganisasjonen fordeler midlene mellom sine lokallag.
- Beskrivelse av klagerutinene dersom organisasjonen tildeler prosjektmidler.
- Beskrivelse av hvilke rutiner og kontrollhandlinger sentralledet har som sikrer at lokallagene bruker midlene i henhold til LNUs retningslinjer. Kontrollhandlingene skal sannsynliggjøre ovenfor LNU at bruken av midlene har vært i tråd med formålet og LNUs retningslinjer.

Organisasjonenes retningslinjer kan også gi andre bestemmelser for lagenes bruk av Frifondmidler.

§11. Krav til rapportering fra tilskuddsmottaker

- 11.1. Sentralledet som har mottatt støtte fra Frifond organisasjon skal innen angitt frist, normalt 10. desember, sende inn rapportskjema til LNU i tråd med de rapporteringskrav som angitt i tilsagnsbrevet.
- 11.2. I tillegg til rapportskjemaet skal sentralledet legge ved en særattestasjon fra statsautorisert eller offentlig godkjent revisor, som bekrefter at utbetalingene til lokallag har funnet sted. Fristen for denne særattestasjonen er normalt 1. mai. Den enkelte organisasjon har ansvaret for å kontrollere at særattestasjonen som minimum tilfredsstillers revisorstandard ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger".
- 11.3. LNU skal ikke motta bilag sammen med rapporten, men skal ved kontroll kunne få se dokumentasjonen som er nevnt i §13.4. Denne dokumentasjonen skal mottakerorganisasjonene oppbevare i minst fem år etter rapporteringsfristen.

§12. Skjønnsmessige vurderinger

LNU vil i særskilte tilfeller kunne foreta skjønnsmessige vurderinger ut fra rimelighetshensyn for ordningen som helhet.

§13. LNUs rett og plikt til innsyn i sentralledenes forvaltning av innvilget tilskudd

- 13.1. LNU skal hvert år besøke minst 20% av sentralledene som har mottatt støtte fra Frifond organisasjon til sine lokallag. Alle organisasjoner skal besøkes etter deres første år som forvalter av støtte fra ordningen.
- 13.2. Formålet med besøkene er:
- å bidra til en trygg forvaltning av midlene og gi råd om hvordan Frifond-midlene kan legge til rette for utvikling i sentralledene og lokallagene.
 - å kontrollere om organisasjonen oppfylder kravene i retningslinjene.
- 13.3. Sentralledene skal ved kontroll kunne legge fram dokumentasjon for:
- oppgitt antall tellende medlemmer og tellende lokallag, og at disse tilfredsstillers kravene i retningslinjenes punkt 4 og 5.
 - at forvaltning og bruk av midlene har skjedd i tråd med retningslinjenes krav og formålet for Frifondordningen.



- 13.4. Ved å motta støtte fra Frifond gir den enkelte mottakerorganisasjon LNU rett til å få innsyn i:
- alle relevante regnskapsbilag.
 - organisasjonens egen oversikt over medlemmer.
 - organisasjonens egen oversikt over lokallag.
 - organisasjonens egen oversikt over tillitsvalgte.
 - godkjente årsregnskap og årsberetninger.
- 13.5. Ved mistanke om mislighold, feilaktige grunnlagstall eller at tilskudd er gitt på annet falskt grunnlag, kan LNU kreve at mottakerorganisasjonen framlegger tilfredsstillende dokumentasjon for å avkrefte en slik mistanke.
- 13.6. Frifond organisasjon er finansiert via Stortinget og Kulturdepartementet, og er således å regne som statstilskudd. Kulturdepartementet og Riksrevisjonen kan med hjemmel i Bevilgningsreglementet §17 foreta kontroll med at statstilskudd blir anvendt etter forutsetningene.

§14. **Tilbakeholdelse av tilskudd**

- 14.1. LNU har rett til å holde tilbake tilskudd dersom det er mistanke om at organisasjonen har misligholdt midler fra Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger, eller at tilskudd fra Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger er gitt på falskt grunnlag.
- 14.2. LNU har rett til å holde tilbake tilskudd ved mangelfull rapportering på Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger.
- 14.3. Tilsvarende kan LNU holde tilbake midler fra andre av LNUs tilskuddsordninger ved mislighold, tilskudd på falskt grunnlag eller mangelfull rapportering på Frifond organisasjon. Dersom ikke årsaken til tilbakeholdelsen opphører innen rimelig tid, kan tilsagnet bortfalle. Dette skal først skje etter skriftlig advarsel fra LNU.
- 14.4. En organisasjon som viser klanderverdig opptreden i forhold til tilskuddsordningen, kan helt eller delvis utelukkes fra tilskuddsordningen i inntil to år etter en nærmere vurdering. Ved denne vurderingen skal det blant annet legges vekt på om organisasjonen også tidligere har tilegnet eller forsøkt å tilegne seg uberettiget tilskudd, størrelsen på eventuelt uberettiget beløp og skyldgraden for øvrig.

§15. **Krav om tilbakebetaling**

- 15.1. Dersom det blir dokumentert at søker bevisst har gitt LNU feil opplysninger om organisasjonen, grunnlagstall eller organisasjonens forvaltning av Frifond-midlene må LNU anse at hele tilskuddet er gitt på falskt grunnlag og kreve det tilbakebetalt.
- 15.2. Ved vesentlig mislighold av midler, tilsagn gitt på falskt grunnlag eller mangelfull rapportering på tildelt støtte fra Frifond organisasjon kan LNU også kreve tilskudd helt eller delvis tilbakebetalt fra mottakerorgan